

Kościół św. Franciszka z Asyżu i Klasztor Franciszkanów Konwentualnych

2012-03-06

Położony przy ul. Franciszkańskiej i pl. Wszystkich Świętych. Pierwotny kościół wzniesiono w XIII w., rozbudowano w XV w. Po spaleniu w 1655 r. przez Szwedów gruntownie przebudowany. Zniszczony podczas wielkiego pożaru Krakowa w 1850 r.; odbudowany pod kierunkiem Karola Kremera, następnie Władysława Ekielskiego i Karola Knausa. Obecny kościół jest budowlą gotycką (z partiami neogotyckimi), jednonawową z transeptem, z prezbiterium zamkniętym trójbocznie i przyległymi kaplicami.

Wnętrze kościoła urządzone jest w stylu neogotyckim. Prezbiterium i transept zdobi polichromia (1895) oraz witraże (1897-1905) wykonane według projektu Stanisława Wyspiańskiego, wśród nich najwspanialszy Bóg Ojciec-Stworzenie świata - w fasadzie. Ołtarz główny powstał w 1861 r. z fundacji Zofii Potockiej. Po obydwu stronach ołtarza widzimy późnogotyckie płyty nagrobne (4 ćwierć XV w.): nieznanego księcia Władysława i prowincjała franciszkanów Marcina z Krakowa. W nawie zwracają uwagę późnobarokowe ołtarze z kręconymi kolumnami, zaprojektowane przez Franciszka Placidiego. W prezbiterium znajduje się płyta pamiątkowa ku czci fundatora kościoła księcia Bolesława V Wstydliwego wykonana w 1871 r. przez Walerego Gadomskiego według projektu Jana Matejki.

Obok wejścia do kościoła kaplica Bł. Salomei, zbudowana w XV w., przebudowana w XVII, z okazji beatyfikacji Salomei (1672). Na ołtarzu stoi barokowa trumienka z relikwiami błogosławionej, a w niszy, obok ołtarza, relikwiarz z kośćmi Bolesława Wstydliwego. Do nawy przylega kaplica Męki Pańskiej, wybudowana w XV w., przebudowana w 2 połowie XVII, dla Arcybractwa Męki Pańskiej (powstałego w 1595 r.). Na ścianach wiszą stacje Drogi Krzyżowej, dzieło Józefa Mehoffera (1933). W kaplicy znajduje się grób Bł. Anieli Salawy, krakowskiej służącej. Do nawy przylega też gotycka kaplica Matki Bożej Bolesnej, wyodrębniona w 1879 r. z klasztornych krużganków. W barokowym ołtarzu znajduje się obraz Matki Bożej Smętnej Dobrodziejki z 1 ćwierci XVI w.

Do kościoła przylegają zabudowania klasztorne, zgrupowane wokół dwóch dziedzińców. Budynki postawiono w XIV i XV w., potem kilkakrotnie przebudowywano. W krużgankach pierwszego wirydarza zachowały się rzeźbione zworniki i wsporniki sklepienne, a na ścianach fragmenty polichromii, m.in. gotyckie malowidła z XV w.: Św. Jerzy walczący ze smokiem, Chrystus w tłoczni mistycznej, Stygmatyzacja św. Franciszka. Szczególnie duże wrażenie robi galeria portretów biskupów krakowskich złożona z 13 fresków (XV w.) i 30 obrazów sztalugowych (XV-XX w.), reprezentowana na krużgankach i w przyległych pomieszczeniach.